

Dokumentasjon av tegneundervisning i Norge: En liten bibliografi

Dag Solhjell

KUNSTHØGSKOLEN I OSLO
OSLO NATIONAL ACADEMY OF THE ARTS

Dag Solhjell, 2. november 2013 (foreløpig versjon)

Bidrag 11 til prosjektet 200-års jubileet for Tegneskolen i 2018

Dokumentasjon av tegneundervisning i Norge

En liten bibliografi

Kilder

Erik Mørstad: "Edvard Munchs første skoleår. Lærere og lærebøker i tegning." i "Munch blir Munch. Kunstneriske strategier 1880-1892" Munch-museet 2008. Merket EM

Henning Alsvik: "Johannes Flintoe". Kunst og kulturs serie 1940. Gyldendal norsk forlag. Merket HA. I denne boken inngår også stoff om diskusjonen om tegneundervisningen ved skolen. Selv om boken har Flintoe som en "helt" i historien om Tegneskolen, er den også ganske informativ.

NKL: Heinrich August (H. A.) Grosch

Johansen, P. og F. Meldahl: "Det kongelige akademi for de skjønne kunster 1700-1905". H. Hagerups Bokhandel, Kløbenhavn. Merket JM

Elisabeth Seip: "Grosch". ESG

Litteratur

1794 H. A. Grosch: "Haandbok til Brodering og Tegning". Del 1, København. NKL

1799 H. A. Grosch: "Teoretisk Tegnebog for Fruentimmer". Hefte 1, og Hefte 2 (med 10 kobberstikk)

1805 H. A. Grosch: "Haandbok til Brodering og Tegning". Del 2, København. NKL (26 kobberstikk)

1816 H. A. Grosch: "Haandbok for Tegnende", Hefte 1 (30 tegninger med tekst). NKL

1819 H. A. Grosch: "Ledetraad ved den første Tegneundervisning i Borger- og Almueskoler". HA (trolig i Nasjonalmuseets bibliotek, oppr. i Kunstindustrimuseet). Det finnes ca 80 tegnemønstre av ham i ornamentklassen, i Tegneskolens arkiv nr. 333/229. Dette er Grosch's metode, som de ble undervist etter ved skolen frem til ca. 1835/40 (se Alsvik s. 29/30). Flintoe innførte da Hetsch's metode (se 1854), som var innført ved Akademiet i København i 1830.

1820 Fortegnelse over en del, saavel af indenlandske som fremmede og ældre Forfatteres frembragte, Konstarbeider, som paa Foranledning av Bestyrelsen for den midlertidige offentlige Tegneskole findes udstillede i Hr. Sommers Gaard i Christiania den 8. Mai 1820 og følgende Dage.

Finnes i: NB/BRU NA/A m 8067 (Nasjonalbiblioteket)

1824 Fortegnelse over endeel Konstsager, den Kongelige Tegne- og Kunstscole i Christiania tilhørende, og bestaaende af en Samling Kobberstykker og Haandtegninger. 1824

Finnes i: NB/BRU NA/A e39 (Nasjonalbiblioteket)

1835 Jacob Sverdrup og HFD Linstow: "Veiledning til Anlæg og Bebyggelse af Præestegaarde paa Landet i Norge. ESG

1848 Theodor Broch: "Lærebog i Bygningskunsten, Nærmest bestemt for den militære Høiskoles Elever. Del 1. ESG

1848 Theodor Broch: "Borgerlig Bygningskunst, Vandbygningskunst, Vei- og Brobygningskunst. Del 2. ESG

1850 Daniel Bernhard Brandt: "Udkast til en Tegnelære for Begyndere i den Elementære Tegning med nogle Vink for Læreren om Undervisningsmetoden, ledaget av en del Tegninger, der have Hensyn til Texten". EM

1854 G. F. Hetsch: "Nogle Ord om Tegnekunsten og den allerførste Undervisning i samme". EM

1874 Wilhelm von Hanno: "ABC for Elementær Frihaandstegning for Folke- og Borgerskolen". EM

1874 "Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i juni og juli 1874 ved Gjertsens Skole". EM

1876 Kirke- og Undervisningsdepartementet: "Veiledning til Benyttelse af Apparat for Tegneundervisning for Almue- og Middelskolen".

1877 Fr. Gjertsen og M. Gjør: "Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i juni og juli 1877 ved Gjertsens Skole for den høiere Almendannelse". I dette skriftet finner også Hjalmar Nielsen 1877. EM

1877 Hjalmar Nielsen: "Om Undervisning i Frihaandstegning ved Gjertsens Skole". EM

2004 Dag Solhjell: "Akademiregime og kunstinstitusjon. Kunstpolitikk fram til 1850". Unipub. Her finnes in extenso vedtektsforslaget for Tegneskolen fra 1818 og de endelige vedtektene fra 1822. DS